

URAOHJAUKSEN ERIKOISTUMISKOULUTUS

Tilannekatsaus 8.6.2017

TAUSTA

Uraohjauksen erikoistumiskoulutuksen tarve on ohjausallalla tunnistettu useiden vuosien ajan. Tähän liittyen Akava yhdessä Uraohjaajat ja -valmentajat ry:n kanssa järjesti Uraohjauksen päivän 30.11.2016, jonka tavoitteena oli keskustella uraohjaajien ohjausosaamisen koulutustarpeista. Kyseisessä valtakunnallisessa seminaarissa oli alustuksia eri sidosryhmien edustajilta (mm. TEM, KEHA-keskus, SOPO ry., yliopistojen ohjauskouluttajat, IAEVG). Tämä seminaarin jälkeen ohjausalan yliopistolliset (ISY, JY) ja ammattikorkeakoulujen (Haaga-Helia, HAMK, JAMK, TAMK, OAK) kouluttajat muodostivat yhteisen uraohjauksen erikoistumiskoulutuksen valmistelu- ja suunnitteluryhmän. Ryhmä on tavannut useasti ja tehnyt tiivistä työtä keväällä 2017.

Ko. ryhmä on kevään 2017 aikana myös kerännyt haastattelujen, -kyselyjen ja -tapaamisten muodossa mm. seuraavilta tahoilta näkemyksiä, tietoa ja kokemusta erikoistumiskoulutuksen valmistelua ja suunnittelua varten:

- TEM (työmarkkinaneuvos Teija Felt ja erityisasiantuntija Ari-Pekka Leminen)
- KEHA-keskus (kehittämisasiantuntija Merja Niemi-Pynttari)
- Uraohjaajat ja -valmentajat ry. (puheenjohtaja Eric Carver)
- ELPGN, IAEVG & KTL (projektipäällikkö, varapresidentti Raimo Vuorinen)
- Keski-Suomen, Pirkanmaan ja Pohjois-Pohjanmaan alueelliset ELO-ryhmät
- Ohjaamot
- Aarresaari-verkosto, yliopistojen uraohjaajat (erityisesti suunnittelija Kaisa Karhu)
- Ammattikorkeakoulujen uraohjaajat
- Uraohjausta ja -valmennusta tuottavat suurimmat yritykset (Arffman Consulting Oy, Cimson Oy, Springhouse Oy ja Valmennuskeskus Oy)

Kuultuaan ja kartoitettuaan näin keskeisten sidosryhmien sekä uraohjauksen tehtävissä toimivien näkemyksiä valmistelu- ja suunnitteluryhmä yhdisti nämä näkemykset osaksi omaa asiantuntemustaan ja näkemyksiään. Tältä pohjalta muotoiltiin uraohjauksen erikoistumiskoulutuksen perusteiden ensimmäinen luonnos. Tämä luonnos palautettiin välittömästi kesäkuun 2017 alussa kentän toimijoiden eli uraohjauksen tehtävissä toimivien (julkinen sektori, koulutusorganisaatiot, yhdistykset ja säätiöt jne.) arvioitavaksi sähköisen kyselyn muodossa.

Kyselyyn vastasi 234 uraohjauksen toimijaa ja mahdollista koulutukseen osallistujaa ottaen kantaa erikoistumiskoulutuksen kohderyhmään, laajuuteen, keston, osaamistavoitteisiin sekä työskentely- ja toteutustapoihin. Kyselyn tulokset analysoitiin ja niiden pohjalta havaittiin, että erikoistumiskoulutuksen perusteiden ensimmäinen luonnos vastasi mm. osaamistavoitteiden ja koulutuksen laajuuden, keston sekä työskentely- ja toteutustapojen osalta hyvin kentän toimijoiden näkemyksiä. Koulutuksen kohderyhmän suhteen kentän toimijat tunnistivat hyvin sen, että uraohjauksen osaamistarpeet ovat yhtä heterogeenisiä kuin uraohjauksen tehtävätkin. Tarvetta on koulutukselle, joka sekä vahvistaa uraohjauksen perustietotaitoja että syventää kokonaisvaltaisesti alan asiantuntijoiden osaamista uraohjauksen erityisaloille ja -kysymyksiin.

ERIKOISTUMISKOULUTUKSEN PERUSTEET (Huom! Tämä teksti on luonnos)

Erikoistumiskoulutuksen nimi: Uraohjauksen erikoistumiskoulutus

Koulutuksen laajuus: 30 opintopistettä

Koulutuksen tavoitteet: Koulutuksen tavoitteena on kehittää ja syventää uraohjauksen tehtävissä toimivien eri alojen ammattilaisten osaamista sekä asiantuntijuutta. Koulutuksen käytyään osallistujalla on valmiudet

1. jäsentää uraohjausta osana laajempaa yhteiskunnan ja alati muuttuvaa työelämän kokonaisuutta. Hän myös hallitsee uraohjauksen teoriaperustan ja osaa soveltaa eri tieteenalojen tarjoamaa tietoa osaksi omia ohjauksen ammattikäytänteitään. (uraohjauksen perusta)
2. suunnitella ja toteuttaa yksilöllisiä sekä asiakastarvelähtöisiä uraohjausprosesseja. Hän myös tunnistaa ohjaustyön eettiset vaatimukset ja osaa rakentaa luottamuksellisen, dialogisen asiakassuhteen sekä kasvokkaisuudessa että etäohjaustilanteissa ja niin yksilö- kuin ryhmänohjaustilanteissa. (uraohjauksen asiakastyö)
3. arvioida ja kehittää sekä omia uraohjauksen ammattikäytänteitään että eri tahojen tarjoamien ohjauspalvelujen toteutusta, laatua ja vaikuttavuutta elinikäisen ohjauksen näkökulmasta. Hän myös osaa muodostaa ja ylläpitää työnsä kannalta merkityksellisiä monialaisia yhteistyöverkostoja sekä omaa valmiudet suunnitella, markkinoida ja organisoida toimivia uraohjauspalveluja. (uraohjauksen kehittävä työote)

Koulutuksen kohderyhmä: Erikoistumiskoulutus on monialainen ja siihen voivat hakeutua soveltuvan korkeakoulututkinnon suorittaneet. Hakijalta edellytetään myös riittävän laajaa ja monipuolista työkokemusta, joka sisältää uraohjauksen tehtävissä toimimista.

Opiskelijan asiantuntemuksen osoittaminen: Asiantuntemuksen osoittamisen arvioinnin pääperiaatteita, tavoitteita, muotoja ja kattavuutta ei ole vielä tarkasti muotoiltu. Yhteinen näkemys on kuitenkin siitä, että tämä kohta tullaan muotoilemaan seuraavien periaatteiden mukaan:

Koulutuksen tuottaman osaamisen [ks. osaamistavoitteet yllä] osoittaminen suorittamalla todellisia työtehtäviä ja toimeksiantoja vahvistaa erikoistumiskoulutuksen työelämäperusteisuutta. Arvioinnin periaatteena voi olla, että työelämän edustajat osallistuvat arviointiin.

Arvioinnin muotoja voivat olla esimerkiksi tehtävät, arviointikeskustelut, itsearviointi tai työpaikalla tapahtuvat näytöt. Asiantuntijuuden osoittaminen voi rakentua esimerkiksi portfoliomaisesti useista näytöistä koulutuksen aikana, tai koulutuksen päättövaiheessa tehtävästä projektista, näytöstä tai lopputyöstä.

ERIKOISTUMISKOULUTUKSEN MUUT PUITTEET (Huom! Tämä teksti on luonnos)

Koulutuksen rakenne: Koulutuksen rakennetta ei ole vielä tarkasti muotoiltu. Ajatuksena on, että rakenne tullaan kuvaamaan tarkoituksenmukaisella tasolla toisaalta niin, että se

1) ”yhdenmukaistaa erikoistumiskoulutuksen järjestämistä eri korkeakouluissa, ja samalla auttaa mahdollisia hakijoita ja työelämää tunnistamaan koulutuksen”

mutta toisaalta niin, että

2) rakenne on riittävän väljä ja joustava mahdollistamaan koulutuksen erilaiset toteutukset erilaisten kohderyhmien mukaan. Näin siksi, että uraohjauksen tehtävissä toimivat henki-

löt tulevat hyvin monenlaisilta koulutusaloilta ja myös toimivat hyvin monen tasoissa uraohjaustehtävissä.

Aikaisemmin hankitun osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen: Osaamisen tunnustaminen käynnistyy kartoituksen ja osaamisen tunnistamisen jälkeen kunkin korkeakoulun omien prosessien mukaisesti.

Erikoistumiskoulutuksen tavoitteellinen suoritus aika: Tavoitteellinen suoritus aika on 1-1,5v.

Valintaperusteet: Koulutukseen voidaan valita henkilö, joka on suorittanut ylemmän tai alemman korkeakoulututkinnon soveltuvalta koulutus alalta ja jolla on soveltuvaa työkokemusta. Tarkennetut valintakriteerit täsmennetään kunkin opiskelijavalinnan yhteydessä korkeakoulujen yhteistyönä.

Koulutustarjonnan mitoitus: Korkeakoulut määrittävät erikoistumiskoulutuksen osallistujien vuosittaiset sisäänottomäärät ja koulutusten käynnistämisen ajankohdat työelämän kanssa yhteistyössä tehtävän arvioinnin perusteella (ts. koulutuksen työelämä lähtöinen tarveharkinta).

Todistukset: Erikoistumiskoulutuksesta annetaan sen suorittaneelle todistus, josta käy ilmi erikoistumiskoulutuksen nimi, keskeinen sisältö ja laajuus. Korkeakoulut sopivat todistuksen tarkemmasta muodosta ja sisällöstä, jotta eri korkeakoulujen myöntämät, samaa erikoistumiskoulutusta koskevat todistukset ovat yhdenmukaisia.

Opiskelijalta perittävän maksun suuruus: Opiskelijalta perittävän maksun suuruus on *maksimissaan* 120 euroa per opintopiste.

ERIKOISTUMISKOULUTUKSEN AJANKOHDASTA JA TOTEUTUKSESTA

Erikoistumiskoulutukseen voi hakea toteuttamisrahoitusta OKM:stä tällä hetkellä kertaluontoisesti 31.7.2017 mennessä. Tämän jälkeen erikoistumiskoulutuksen tulisi integroitua osaksi korkeakoulujen perusrakenteita ja rahoitus tulisi osin korkeakouluilta mutta pääasiallisesti koulutuksen osallistumismaksujen kautta. Koulutuksen toteutuksen ajankohdasta ei ole vielä varmuutta, koska sekä koulutuksen valmistelu- ja suunnittelutyö että rahoitushaku prosessit eivät ole valmiita.